

נעימות

מהי עצת המגיד מקאזניץ
למי שקשה לו לשוב בתשובה?
מדור "נועם שיחה"

איך אפשר להכניס בילדים
מתיקות בסעודות שב"ק?
במדור החדש "תשובה נעימה"

נעימות התורה ♦ נעימות העבודה ♦ נעימות המצוות

י"ל ע"י קהל "עבודת הלב" פניה"ק ירושלים תובב"א ♦ מאוצרות ומעיינות מורינו הגה"צ ר' יעקב מייזליש שליט"א רב דקהלתינו

נועם שיחה

נערך מתוך שיחות חיזוק והתעלות בעת רעוא דרעוין

השתוקקות להשי"ת בימי חודש אלול

אכן הדרך לגלות את פנימיות הלב בימי אלול, ע"י תפילה להשי"ת - "את פניך ה' אבקש", אני הוצה לגלות את פנימיות אהבתך הטמון בתוך לבי.

ג. פתיחת הלב ע"י מצוות ומעש"ט

ג. וכן בכל מצוה שמקיים במשך ימים אלו, ובכל נסיון שישנו בעבודת ה' שצריך להתגבר עליו, יכוין ויבקש במחשבתו מהשי"ת, שבכח מצוה זו ועבודה זו יזכה והשי"ת יפתח את עומק לבו לאהבה את ה' ולעבדו בלבב שלם, ולהיות דבוק בו באהבת נצח.

הכל תלוי בהשתוקקות האדם

אמנם היסוד והשורש לכל הנ"ל תלוי בדבר אחד, והוא שיהיה לאדם רצון והשתוקקות אמיתית לגלות אמיתת קדושת לבבו להשי"ת, כי כמו בכל דבר, באם זה לא נוגע לנפשו, והדבר אינו בוער בו לזכות לזה, לעולם לא יגיע לזה, וכמאמר הפסוק (משלי ב, ד) אם תבקשנה כספך וכמטמונים תחפשנה אז תבין יראת ה' ודעת אלקים תמצא, כי רק ע"י צמאון והשתוקקות זוכה להשיג מבוקשו, בבחי' יגעת ומצאת תאמין, כמו כן הדבר הזה לא שייך להשיג רק באם ישתוקק באמת לפתיחת הלב ושיתגלה קדושת פנימיות לבו, ושיתעורר פנימיות אהבתו וקרבנו אל ה', באופן שזה יהיה כל חיותו ועונג נפשו להתענג על ה', אז כשידע כמה זה חשוב אצלו וכמה כל עתידו הרוחני והגשמי תלויים בדבר הזה, ידע כי בנפשו הוא, ויבקש מנהמת לבו לזכות לזה, ולכן אומרים ב"לדוד ה' אורי" - אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש, זהו שאלתי היחידה וזהו בקשתי היחידה, לזכות לקירבת ה' ולגילוי אהבתו ית', לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו, כי כשיש בקשה גדולה וצמאון עזה לראות את פני ה' הטמון בתוכנו, בבחי' רצוננו לראות את מלכינו (מסכתא פ יתרו ד"ה בחודש), אז שפיר זוכים להתגלות הקדושה.

משל מתוק משני כוסות מפוארים של מים

וכמו שהרה"צ ר' גדל אייזנר זצ"ל היה ממחיש הדבר, לשני אנשים שהתארחו בביתו של עשיר אחד, והלה הביא לכל אחד מהם כוס מים לשתות, והכוסות עצמם היו יקרים מאוד ומעוטרים בנטפי זהב ומרגליות ופנינים יקרים מרהיבי עין, כשאחד מהם לקח את הכוס בידו כדי לשתות,

חודש אלול - ימי פתיחת הלב לאבינו שבשמים

נמצאים אנו בימי חודש אלול, זמן פתיחת הלב לאבינו שבשמים, זמן של עת רצון גדול מאוד, שכל אחד יכול בו גם לתקן את חטאיו אשר חטא, וגם לעלות בשערי קדושה וטהרה והתעלות כרצונו הטוב עיי"ש, וזאת בהיות שבימים אלו נפתחים כל הלבבות למקור קדושתם, ומתגלה כי כל החטאים היו רק מצד היצה"ר העומד ומשטין את האדם, ואינו בא כלל מצד אמיתת לבו הטהור, וממילא נתכפרים כל החטאים, וזוכים להתעלות בקדושת הלב המתגלה להשי"ת.

ונביא בזאת כמה דרכים שיכולים לעורר את פנימיות הלב ההומה לעשות רצון אבינו שבשמים, וזאת ע"י כמה אופנים כפי שיתבארו כאן בעזרהשי"ת.

א. פתיחת הלב ע"י לימוד התורה

א. ע"י לימוד התורה הק', כפי שמבואר בספה"ק על נוסח התפילה "פתח לבי בתורתך", "הוא יפתח לבנו בתורתו", כי זהו מסגולת התורה הק', שעל ידי לימוד התורה הק' נפתח עומק פנימיות הלב, ומתעורר בו קדושת פנימיות הלב המתפשט בכל רוחו ונפשו (עיין תורת משה לחתם סופר שבת שובה ד"ה שובה ב, ושפת אמת שבועות תרל"ז ותרל"ט).

ב. פתיחת הלב ע"י תפילה

ב. ע"י תפילות ותחנונים להשי"ת שנזכה לפתיחת הלב, וכמו שמבקשים בהנחת תפילין ויניחנו לעבוד את ה' כאשר עם לבבינו, וכן באהבת עולם "דבק לבנו במצותיך, ויחד לבבינו לאהבה וליראה את שמך", ובתפילת ובא לציון "וישם בלבנו אהבתו ויראתו ולעשות רצונו ולעבדו בלבב שלם", וכן בתפילת שב"ק "וטהר לבנו לעבדך באמת", ולא רק בתפילות אלו אלא בכל עת שנתעורר ברצון לשוב אל ה', הן בעת קריאת שמע שעל המטה שעושה חשבון הנפש בנפשו, והן בעת שלומד ספרי מוסר ויראה, וכן בשאר זמני פתיחת הלב, יתפלל מנהמת לבו שיוזכה להסיר מעליו כל הבלי היצה"ר ולהיות דבוק בקדושת פנימיותו בהשי"ת.

ובזה יובן מה שהקדמנו מהרש"ב שעיקר המכוון בלדוד ה' אורי בימי אלול הוא על הפסוק לך אמר לבי בקשו פני את פניך ה' אבקש, כי זהו

התרשם כל כך מהפאר והיופי של הכוס עד שהתחיל להתבונן בו בהתפעלות והשתוממות וכך סיבב את הכוס לכל צדדיו לראות את כל היקר והתפארת שבו, ותוך כדי סביבת הכוס הבחין שגם למטה בתחתית הכוס ישנם חריצות של זהב ופז מפוארים מאוד, ומרוב התפעלותו לא שם לבו איך שהוא מהפך את הכוס כדי לראות היטב היופי שיש בתחתית הכוס, וכך נשפכו כל המים החוצה, אמנם האיש השני כשקיבל את כוסו המפואר לא הסתכל בקנקן אלא במה שיש בו, ובירך שהכל נהיה בדברו ומיד שתה את כל המים שבתוך הכוס, ולא נשפך מאומה החוצה. והנה מה ההבדל בין הראשון לשני, למה הראשון נשפע מהחיצוניות של הכוס עד שנשפך המים ונשאר בלי כלום, ואילו השני לא נגרר אחרי החיצוניות אלא מיד שתה את המים, החילוק ביניהם הוא כי הראשון לא היה צמא למים ולכן לא חשב בכלל אודות המים אלא מיד נגרר אחרי פאר הכלי, משא"כ השני היה צמא מאוד למים, ולכן זה מה שהעסיק את כל ראשו ולבו, לשתות מים ולהשקיע את צמאונו, ולכן לא התעסק כלל בחיצוניות הכלי אלא בפנימיותו שהוא המים.

כאיל תערוג על אפיקי מים...

זהו משל נוקב על אנשים הנמצאים בעוה"ז שהקב"ה הכין להם כוס מים להתענג בה, אין מים אלא תורה (ב"ק פב.), ומים זו תפילה - שפכי לבך כמים (איכה ב, ט), ומים זו קדושה וטהרה - וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם (יחזקאל לו, סג), אך כנגד זה בא היצה"ר ולפתח חטאת רובץ, הוא מראה להם מקודם כלי מפואר המרהיב עין בחיצוניותו באופן שמושך את הלב להשתעשע ולהיטבע בכל מיני תענועים והבלים ודמיונות שווא, והאדם לא שם לב איך שמרוב התבוננותו והתעסקותו בהבלי העולם, נדבק רק בחיצוניות ושוכח מכל הפנימיות, ולאט לאט נשפך ונאבד ממנו כל הפנימיות עד שנשאר בלי מים.

לפי הצמאה לך נפשי - כן בקודש חזיתך

וא"כ האיך יוכל האדם בכל זאת להינצל מזה ולהידבק בפנימיות הטוב, זה תלוי אך ורק במדת צמאונו והשתוקקותו, כמה שהוא מעורר יותר בנפשו את הצמאה לך נפשי, הצמאה נפשי לאלקים, הלא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דברי ה', כפי ריבוי הצמאון וההשתוקקות כך יזכה להגיע לפנימיות, כמה שמשתוקק לקדושת פנימיות התורה, כך יזכה לגלותה, וכמה שישתוקק לפתוח את קדושת פנימיות לבו הטהור, כך יזכה לפתוח אותה ולעורר את לבו לאהבת ה' ויראתו, והוה תפקידנו בימים אלו, להתבונן בדבר, ולעורר את הצמאון וההשתוקקה והרצון העז לפתוח את פנימיות לבנו להש"ת.

זהו מה שאומרים בלדוד ה' אורי, לך אמר לבי בקשו פני את פניך ה' אבקש, זהו כל רצון לבי

ותשוקת נפשי, לבקש את פני ה', אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש, זהו כל צמאוני והשתוקקותי ומשאלות לבי, ובכך אכן יזכה לעורר את נקודת פנימיות הלב שיתפשט ויתגלה בכל לבו ונפשו.

עצת המגיד מקאזניץ למי שקשה לו לשוב בתשובה באלול

וכך כתב המגיד מקאזניץ ז"ע בספרו עבודת ישראל (פ ראה) עה"פ וכי ירחק ממך הדרך וגו', שזהו מה שהשי"ת מבקש מאתנו בחודש אלול, התשוקה והכיסופין לשוב אליו ית"ש בלב שלם, וזל"ק: נפרש הפסוק בענין זה, דמראוי על כל פנים בחודש אלול שיתעורר כל אדם בתשובה בכל יום, ולהתחרט על עונותיו אשר עברו על ראשו, ולהתמרמר עליהם וכו', ואמר הכתוב "וכי ירבה ממך הדרך" דהיינו שלפעמים אדם מתעורר בתשובה, אבל נפשו מרה לו מאוד, כי ידמה בעיניו שהוא מרוחק מאוד מהשי"ת, וכבד עליו הדבר שישוב לבוראו יתברך על ידי סיגופים ושאר ענינים, ונקרא בפסוק כי ירבה ממך הדרך - הוא דרך תשובה הנפתח בחודש אלול בסוד הנותן בים דרך (ישעיה סג, טז) כנודע מדברי האר"י ז"ל וכמ"ש במקום אחר מזה, על כן העצה היעוצה על כל פנים לקבל על עצמו התשובה, "ולחיות נכסף ומשתוקק מתי יזכה לשוב כראוי", והוה שאמר ונתת בכסף - לשון תאוה, כמו נכסוף נכספתה (בראשית לא, ל), שיהיה לך על כל פנים חשק לתשובה, וצרת הכסף בידך, עד אשר תזכה לבהירות, והלכת אל המקום אשר יבחר ה' עכ"ל.

תחינה ובקשה לזכות לפתיחת הלב

ולכן עתה בעת שאנו יושבים יחד בעת רעוא דרעיון, שכאמור לעיל זהו זמן נפלא להתגלות קדושת פנימיות לבנו, ושל פתיחת הלב להקב"ה, זה

הזמן שאנו נשפוך את לבנו להשי"ת בתפילה ובתחנונים ובהרהורי תשובה, רבנו של עולם, אבינו שבשמים, עוזר נא לי בעת רצון ומרום זה שאנו נמצאים עתה קרובים אליך מאוד, שאזכה לפתוח את לבי אליך, את פנימיות לבי המלא וגדוש באהבה רבה בלי סוף אליך, אשר היצה"ר מסתיר ומחשיך וסוגר את פנימיותי הטוב ומפתה אותי בדברים שהם היפוך רצונך, אבל עתה עוזר נא לי שאזכה ויתגלה פנימיות אהבתי אליך ונאמנותי לדברך, וכל ימות השנה יהיה כל חפצי ורצוני ומאווי רק לעשות רצונך אלוקי חפצתי, רק לך אמר לבי בקשו פני את פניך ה' אבקש, רק אני לדודי ודודי לי, ורק אנו לקה ועיינו לקה.

ובזכות זה אכן נזכה להתעלות בתשובה מאהבה להשי"ת בכל ימי אלול, עד שנזכה לכתיבה וחתומה טובה, וישועה שלימה בכל הענינים ברוחניות ובגשמיות, ולשנת גאולה וישועה בשמחת עולם בביאת משיח צדקינו במהרה בימינו אמן.

נועים ההלכה

פניני הלכה ומנהג שנערכו מתוך שיעורי מורינו הגה"צ שליט"א

שיאלות שונות במנהג תקיעת שופר בחודש אלול

הנהגה בפשטות כיון שזהו רק מנהג בעלמא אין צריכים לדקדק בזה, מיהו כתב הב"ח (סי' תקצ"ב) על מה שהביא הטור בשם הערוך, שכל תקיעות דיחיד צריכים להיות תשר"ת תשר"ת תר"ת, ולפי זה כל התקיעות - אף של חודש אלול לא יהיו פחות מסדר זה, ועיין שם שמיישב מה שאין אנו נוהגין כן. ומשמע מדבריו דגם תקיעות של חודש אלול צריכים להיות כדת וכדין כמו בראש השנה, [ואכן מנהג הרבה קהילות בישראל להדר באלול לתקוע תשר"ת תשר"ת תר"ת], ולפי זה כתבו בשו"ת שבט הקהתי (ח"א סי' קפ"ה) ובספר מקדש ישראל (ימים נוראים סי' ג) דיש להקפיד לכתחילה גם בשאר הלכות של שופר - שיהיה שופר כשור, והתקיעות יהיו כשרין, ושלא ליתן לקטן לתקוע.

האם מותר לתקוע באלול בשופר של חבירו שלא ברשות?

עוד יש לדעת האם מותר לתקוע באלול בשופר של חבירו שלא ברשות? הנה כתב המגן אברהם (סי' תקפ"ו ס"ק ד) דמותר ליטול שופר חבירו בלא דעתו ולברך עליו, דכמו שמצינו (סי' תרמ"ט ס"ק ה' ברמ"א) לענין לולב, דמיום ב' דסוכות ואילך מותר ליטול לולב של חבירו בלא דעתו כי ניהא ליה לאינש למיעבד מצוה בממוניה, והוי כדין שאול שיוצאין בו מיום ב' ואילך, הוא הדין לענין שופר דמותר ליטול שלא מדעת חבירו, ואע"ג דשופר מתקלקל קצת בתקיעתו, וא"כ אולי מקפיד חבירו על זה, זה אינו כי מצינו בטלית (עיין שו"ע א"ח סי' י"ד) דמותר ליטול טלית של חבירו שלא מדעתו - אע"פ שמתקלקל קצת על ידי לבושו, הרי דבשביל מצוה אין אדם מקפיד אפילו אם מתקלקל קצת, מיהו אכתי איכא למיחש שמא יתקע בו הרבה ויתקלקל, כמו דמצינו לענין לימוד בספרים דאיתא בשו"ע (הור"מ סי' רצ"ב ס"ק כ') שאסור ללמוד בספר חבירו שלא מדעתו אפילו מעט, שמא ימשיך וילמד הרבה ועי"ז יתקלקל הספר, אך גם לזה ליכא למיחש, כי שופר שאני ד"למה יתקע יותר מכדי חיובו" עכ"ל.

ובהגהות הגרעק"א (שם) העיר על סיוס דבריו של המגן אברהם שכתב "למה יתקע יותר מכדי חיובו", דלא רק "למה" יתקע אלא אף "אסור" לתקוע יותר מכדי חיובו, כפי המבואר בשו"ע (סי' תקצ"ו ברמ"א) שבראש השנה אחרי שכבר יצא ידי חובתו, אסור לתקוע בסתם. מיהו בספר דברי צבי (שם) כתב דאפשר שהמגן אברהם רצה לרמוז בזה שגם בחודש אלול שתקיעת שופר אז הוא רק מנהג, מותר לתקוע בשופר של חבירו שלא מדעתו, כמו לגבי טלית שגם כן אין כל כך חיוב ללבוש טלית. ולפי זה יוצא דגם בתקיעות דאלול מותר לתקוע בשופר של חבירו שלא מדעתו.

בעת תקיעת שופר באלול יהפוך פניו אל הקיר ויאמר: הנני ה'!

ונסיים בדברי הספר קב הישר (פרק מ"ח) שכתב אודות התקיעות של חודש אלול ה"ל: מנהג של ישראל להתחיל לתקוע מראש חודש אלול שהוא שלשים יום קודם ראש השנה, דמיון בעל חוב שנותנים לו זמן בית דין שלשים יום להמציא מעות כדי שישלם לבעלי חובות, כן בדמיון זה נותנין לו לאדם בב"ד של מעלה זמן שלשים יום לעשות תשובה, כדי שיצא זכאי מבית דין של מעלה וכו', על כן יתעורר כל אחד ואחד לקול השופר המכריז ומתורה על התשובה, וקום קרא לאלקיך בבכי ותחנונים כפי מנהג אנשי מעשה, שכשתוקעין בשופר מראש חודש אלול הופך פניו אל הקיר וקורא לה בקול בכי ויללה ואומר: "הנני ה' הנני ה'!" וכו' עכ"ל.

האם מותר להפסיק באמצע תפילתו לשמוע או לתקוע שופר דאלול
יש לדעת, מה הדין במי שאוחז בברכות קריאת שמע בין הפרקים, והציבור גמרו עתה את התפילה ובקשו ממנו לתקוע שופר בשבילם, האם מותר לו להפסיק או לא.

בין הפרקים דקריאת שמע מותר, משום כבוד הציבור

שאלה זו נשאלה בשו"ת מהר"ם בריסק (סי' כ"ו), ויסוד השאלה הוא לפי מה שכתב בשו"ת הרדב"ז (ח"ב סי' שמ"ז) לענין הפסק בראש השנה באמצע תפילת הלחש עבור תקיעת שופר, וכתב דלהפסיק כדי לשמוע ודאי אין שום חשש בזה, אך גם להפסיק כדי לתקוע אין חשש כיון שזהו מענין התפילה ותיקנו לתקוע על סדר הברכות, וגם הוי צורך מצוה קצת, לכן לא נחשב זה להפסק עי"ש. [הרדב"ז כתב זאת לשיטתו שאין נוהגין לתקוע בתפילה דלחש, אבל כמובן לפי המנהג במקהלות החסידים, הרי זה חלק מסדר התפילה ואין שום שאלה בזה, וכבר יחדנו על זה סימן מיוחד בספר זה עי"ש].

ולפי זה מסתפק המהר"ם בריסק לענין תקיעות דאלול אם גם בזה מותר להפסיק בשמונה עשרה לתקוע או לאו, כי לפי דברי הרדב"ז דכשיש קצת מצוה מותר להפסיק באמצע התפילה, א"כ הוא הדין תקיעות דאלול דהוי ג"כ קצת מצוה, מיהו י"ל דכוונתו דהוי קצת מצוה "לתקוע באמצע שמונה עשרה" על סדר הברכות, וזה לא שייך בתקיעות דאלול שאינו מיוחד לשמונה עשרה.

מיהו עכ"פ כשעומד בברכות קריאת שמע בין הפרקים, אז י"ל דודאי מותר להפסיק לתקוע, כי הרי אז מותר לשאול בשלום אדם נכבד ולהשיב שלום לכל אדם (סי' ס"ו ס"ק ב') וא"כ הוא הדין בתקיעת שופר דהוי ג"כ קצת מצוה, ואין לך אדם נכבד מציבור שלם, וכבוד הציבור ודאי עדיף, ובפרט לפי מה דקיימא לן דמי שלא היה לו טלית בתחילת התפילה והביאו לו בין הפרקים, אם מתבייש להתפלל כך בלי טלית, מותר לו ללבוש אותה ולברך עליה בין הפרקים (עיין משנה ברורה שם ס"ק ט"ז), וא"כ כל שכן הכא דאין לך בזיון גדול מזה שהציבור מתפללין ואין תוקעים, ודאי מותר להפסיק בין הפרקים ולתקוע עבור הציבור. ובסוף דבריו מציין שכן כתב גם בשו"ת תשורת ש"י (מהדור"ק סי' קכ"ח) לענין העומד בברכות קריאת שמע בין הפרקים והציבור הגיעו לקריאת התורה ואין מי שיקרא בתורה, שמוותר לו להפסיק ולקרוא עבורם כי כבוד הציבור אינו פחות מכבוד תלמיד חכם שמוותר להפסיק לכבודו.

היתר האשל אברהם דאין זה הפסק כלל, והוא כנופח אויר לתוך כלי

וכן מצדד גם הגה"ק ר' אברהם דוד מבוטשאטש זצ"ל בספרו אשל אברהם (תנינא סי' נ"א) דבימי אלול מותר לתקוע כשעומד בברכות קריאת שמע, ואין זה הפסק כלל, כי מצד התוקע הרי זה רק כמנשים נשימות בלי שום הברה וקול כלל, והקול נעשה רק ע"י השופר.

האם מותר לתקוע באלול בשופר פסול, או ע"י קטן

עוד יש לדעת האם יש להקפיד שהתקיעות בחודש אלול יהיו כדת וכדין, והאם צריך השופר להיות כשרה, והאם גם קטן יכול לתקוע או לאו?

נועים שבת

איצור המנוצר מבאר רבוה'ק בגודל מעלת שבת קודש זו

בפרשה זו יש יותר מצוות מכל פרשה אחרת -

כדי להתקרב לה' לקראת יום הדין

בפרשה זו יש בה ע"ד מצוות שאין בשום פרשה שבתורה כל כך מצוות, בודאי המכוון שעל ידי הלימוד המצוות יאירו בתוך לבנו, כאילו קיימנו כל המצוות, דהעוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה, וקודם בא יום הדין הנורא צריכין לחזק ללבינו שנזכה להתקרב להש"ת וכו', ועל ידי המצוות יכולין להתקרב ולהדבק בהש"ת, כמו כן בלימוד המצוות. (שפתי צדיק)

טעם שתיקנו לקרוא פ' כי תצא בחודש אלול

איתא בקדמונים שאנשי כנסת הגדולה תיקנו לנו פרשיות אלו של מלחמה ומלוכה בימים אלו [של חודש אלול], לרמז על מלחמת היצר, ואיך לקבל עלינו עול מלכותו ית"ש, וממילא נרמז במלחמה זו "על אויבך" כנגד היצור, "ושבית שביו" שאפילו האדם במדרגה התחתונה בגדר שבוי, אל יתייאש עצמו מן הרחמים, ושבית שביו לתקן הכל בשלימות. (הרה"ק מהרי"ד מבעלזא ז"ע, לקט אמרי קודש, פ' תצא עמ' ס"ה)

קריאת פ' זכור לפני ר"ה - כדי להזהיר את האדם

הפרשה הזאת היא פרשת זכור, והיא נקראת בציבור קודם ר"ה, כדי להזהיר את האדם: זכור נא היטב את אשר עשה לך עמלק היינו היצור במשך כל השנה כולה, אשר על כן עתה הנה הגיע העת והעונה לשוב בתשובה על כל מעשיך. (עבודת יששכר)

ע"י זכירת עמלק זכור ה' לנו טובות זכרונות,

ועבודתינו עולה לרצון לפניו

במה שאנו קורין פרשת זכור גורמין אנחנו, כשם שאנחנו זוכרים, כן יזכור הש"ת ב"ה מה שטוב לנו שיזכור, היינו זכות אבות, ושאמרנו בסיני נעשה ונשמע וכו', ועוד אנחנו גורמין שהעובדות שלנו הוא לנחת לפני בורא ב"ה וב"ש כאילו עשינו לשמה. (ליקוטי מהרי"ל, פ' זכור)

לפי שיטת החתם סופר, יש לכוון בשנה זו

בפרשת כי תצא, לקיים מצות זכירת עמלק

בספר מהר"ם ש"ק (על תרי"ג מצוות, מצוה תר"ה) כתב בשם רבו מרן החתם סופר ז"ע, שנשאל אודות מצות זכירת עמלק שחיובו פעם אחת בשנה בלבד, [מטעם שבשנה יש י"ב חדשים וזהו שיעור זמן שכחה], מה לעשות בשנה מעוברת שיש בה י"ג חדשים, וא"כ בפחות משנה כבר שייך לשכוח מעשה עמלק, והשיב שאכן בשנה כזו הוא באמת מכוון לצאת בפ' תצא [שלפני השנה מעוברת] מצות זכירת עמלק על תנאי. וסיים המהר"ם ש"ק שכן ראוי לנו לעשות עכ"ד. ולפי זה בשנה זו שיש י"ג חדשים בין פ' זכור שעבר לפ' זכור הבא עלינו לטובה שיהיה שנה מעוברת, ראוי לכוון בשבת זה בעת קריאת התורה לפני קריאת פרשת זכור לצאת מצות זכירת עמלק על תנאי.

"קול עבודת הלב"

בארה"ק: 04-3011011 בארה"ב: 518-329-9225

זכות הפצת הגיליון לפרשת כי תצא נתנדב

לעי"נ האשה החשובה מרת חיה לאה בת הרה"ח ר' יוסף שמואל ע"ה

תשובה נעימה

איך אפשר להכניס בצאצאים מתיקות וטעם בסעודת שבת קודש

שאלה:

לכבוד מורינו הרב שליט"א.

הן ידוע כי עמלינו אלו הבנים, צריך לחנכם בנועים ו"געשמאקייט" בכל מצוה ודבר שבקדושה, וכך יעלו במעלות התורה והעבודה מתוך שמחה ונעימות, ואחד מהעיתים המסוגלים ביותר לזה הוא בעת סעודות שבת, שאז יושב האב עם הצאצאים והוא שעת הכושר להכניס בליבם הדרכות בתהלוכות חייהם למשמרת. ועל כן שאלתי מה הדרך להכניס בהם את הטעם והמתיקות בסעודות שבת קודש.

תשובת מורינו הרב שליט"א:

נקודה זו היא חשובה מאוד, כי אכן סעודות שב"ק הם זמן מסוגל לחנך ולהדריך הצאצאים בנועים ומתיקות, ואציין כמה דרכים המסוגלים לזה.

א. להכין מראש סיפור מאחד הצדיקים, לפעמים ממסירות נפשם למצות השם, ובוזה הם לומדים לוותר ולהתמסר בשביל מצוות ה', וכמובן אחרי הסיפור יש להסביר איך עבודה זו שייך גם לנו לא במדרגות מסירות נפש של הצדיק אלא כל אחד במצב חייו וכפי כוחות נפשו שזה מה שהקב"ה רוצה מאתנו, לדוגמא אם מספרים שא' הצדיקים שבר את הקרח ומסר נפשו בטבילתו בנהר כדי להמשיך ישועה ליהודי, שבבילנו זה אומר שצריכים למסור קצת זמן מחיינו עבור השני, או לוותר על דבר חשוב לנו, או להתאפק כשרוצה להציק לחברו וכדומה, כי זהו ענין מסירות נפש - נפש הוא הרצון, שמוותרים על הרצון והנאה העצמית, ונותנים אותה מתנה להש"ת.

גם סיפורי מופתים שפעל הצדיק עבור יהודים חשוב מאוד לנטוע בנפשם אמונת חכמים, וזה מביא אותם גם לאהבת חכמים ולהתקשר לתורתם, כי בדרך כלל ילד השומע סיפור של יהודי הנקלע לצרות, הוא מזדהה אתו ומרחם עליו ומרגיש שצרתו צרתו, ולכן כששומע איך שנושע ע"י הצדיק הילד מקבל אהבה לצדיקי עולם וזה מחבר אותו להם ומרגיש שהוא פטרונו של ישראל, ואוהב ללמוד תורתו ולדבק בספריו הק'. גם זה מביאו לשמוח במה שהוא יהודי ושייך לעם הנבחר שצדיקי עולם משפיעים טובה לעולם, ושהקב"ה מנהג את עולמו על פי רצונם של אוהביו ושומרי מצותיו. ולכן טוב בעת שמספרים סיפורי מופתים מצדיקים יש להדגיש בתוך הסיפור, איך שהצדיק כה ריחם על איש ישראל [ובזה נוטע מידות טובות ורחמניות לילדיו], ואיך שהקב"ה שינה את הטבע שבביל הצדיק שהוא דבוק בעבודת ה', כי רצון יראיו יעשה [ובזה ישריש בהם אמונת חכמים, וכמה טוב לקיים מצות ה', וכמה הקב"ה אוהב את עמו ישראל].

ב. עוד ענין חשוב הוא לשתף את הילדים ברוחניות הסעודה, לא רק כמקבלים אלא גם כנותנים, דהיינו א' להכין להם דבר תורה מראש לומר בעת הסעודה לפי מדרגתם ויכולתם, ואם הילד יתמה על זה וישאל מה הענין להכין עם האבא דבר תורה כדי לומר לאבא בשולחן, הלא האבא יודע כבר את התורה, יענה לו כי המטרה הוא לא רק להודיע את התורה לאחרים אלא לכבד את הסעודה הק' עם דברי תורה, כמו שמזמרים זמירות בסעודה אע"פ שכבר יודעים אותה וכבר זימרו אותה לפני שבוע, וחוזר מזה גם שאר המשפחה שעדיין לא שמעו יתנו מזה, ובוזה הילדים ירגישו שהם תורמים לכבוד השולחן. וב' כשמספרים איזה סיפור יש לשאול אותם אח"כ מה לפי דעתם יכולים ללמוד מספור זה, וכן כשאומרים איזה דבר תורה - לפני שבאים לתירוץ על הקושיא יש לשאול אותם מה הם חושבים התירוץ הנכון, וכדומה, ובכך הם תורמים ברוחניות השולחן. ולפעמים כדאי לכתחילה להכין שאלה בהשקפה או בתורה לסעודה, על מנת לשמוע התשובות וללבוש אותם, ובכך הם ירגישו שהם גם תורמים לרוחניות הסעודה ויהנו מאוד מזה.